

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

ของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

FACTORS AFFECTING THE APPLICATION OF SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY
ON THE WAY OF LIVE OF PEOPLE AT MOEI WADI DISTRICT, ROI ET PROVINCE

16

มานิตย์ สงวนดันน์*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมใจ ภูมิพันธุ์**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา วีรภูลเทวัญ***

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด 3) เพื่อคัดเลือกปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ หัวหน้าครัวเรือน จำนวน 400 ครัวเรือน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ และแบบทดสอบ สติติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยง มาตรฐาน สติติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์การทดสอบอยพหุคุณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด พบร้า ประชาชนมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตมากที่สุดคือ การติดตามข่าวสารเพื่อรับรู้ทันเหตุการณ์ รองลงมา คือ การเข้าร่วมกิจกรรม ประเพณีสำคัญของชุมชน และการวางแผนใช้จ่ายเพื่อให้มีเงินเก็บออม ส่วนการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตน้อยที่สุดคือ มีการจดบันทึกรายจ่ายของครอบครัว

2. ระดับความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบร้า โดยภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

2.1 ด้านพอประมาณ พบร้า ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านพอประมาณในระดับมาก ที่สุด โดยประเด็นที่มีความรู้มากที่สุดคือ การปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานเองภายในครัวเรือนช่วยลดค่าใช้จ่ายได้ รองลงมา คือ ความพอดีที่ไม่มากและไม่น้อยเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบุคลาศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

** บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

*** คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.2 ด้านมีเหตุผล พบว่า ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านมีเหตุผลในระดับมากที่สุด โดยประเด็นที่มีความรู้มากที่สุดคือ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้เกิดจิตสำนึกในการใช้จ่ายแบบพอดี ไม่ฟุ่มเฟือ รองลงมาได้แก่ ความมีเหตุผลด้วยการลดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือยลง

2.3 ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี พบว่า ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านมีภูมิคุ้มกันในระดับมากที่สุด โดยประเด็นที่มีความรู้มากที่สุดคือ การรณรงค์ส่งเสริมการปลูกต้นไม้ และไม่ทำลายป่าเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม และการเข้าร่วมกลุ่มในชุมชนช่วยให้มีความพร้อมในการรับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ รองลงมาได้แก่ การออมทรัพย์ เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันด้านเศรษฐกิจพอเพียง

3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคุณ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุดคือ ช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (X_5) การอบรม/สัมมนา (X_7) และรายได้ (X_4) ซึ่งตัวแปรทั้งสามดังกล่าว สามารถร่วมพยากรณ์การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุดคือ ช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุดคือ ช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$Y' = 3.603 + .057 X_5 + .045 X_7 + .000009 X_4$$

สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุดคือ ช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$Z_y' = .151 X_5 + .146 X_7 + .118 X_4$$

ABSTRACT

The aim of this research was 1) to study the application of the sufficiency economy philosophy on people's way of life in Moei Wadi district, Roi Et province, 2) to study the knowledge level on the sufficiency economy philosophy of people in Moei Wadi district, Roi Et province, and 3) to select the factors affecting on the sufficiency economy philosophy of people's way of life in Moei Wadi district, Roi Et province. The sample in this study consisted of 400 household heads. Instruments employed to collect the data in this study were five-point rating scale questionnaires and a test of sufficiency economy philosophy. Statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, average and standard deviation while statistics used to test the hypothesis was step-wise multiple regression.

The results showed that

1. The application of sufficiency economy philosophy on people's way of life in Moei Wadi district, Roi Et province to the extent as a whole aspects, was found at a high degree of application. The application, which was utilized most, was to follow up news to get information for updating all events. Other applications

were to participate in traditional activities of the community and to plan for spending in order to save some money. The least application of sufficiency economy for the people was to record the family income and expenditure.

2. It was found that people's knowledge of the philosophy of sufficiency economy at Moei Wadi district, Roi Et province, as a whole of all aspects, was at the highest level. Considering as each aspect of people's knowledge, it could be summarized the findings as follows.

2.1 Sufficiency Aspect It was found that people gained knowledge of sufficiency aspect at the highest level. People learned the most about growing vegetables for consumption within the household to reduce expenditure. Followed by the knowledge of sufficiency, the fit that was not too much or too little without hurting oneself and others, such as production and consumption in a moderate level.

2.2 Reasonableness Aspect It was found that people's knowledge of reasonableness aspect was at the highest level. People learned the most about sufficiency economy could inspire consciousness in justify of spending, followed by reducing the expenditure on luxuries.

2.3 Self-immunization Aspect It was found that people's knowledge of self-immunization aspect was at the highest level. They learned the most about the promote of planting trees campaign, the forest resource and environmental conservation, and participating in community groups could help them get ready for unforeseen situations. Besides they also learned that saving was self-immunization of the sufficiency economy.

3. Analysis of step-wise multiple regression showed that factors affecting the application of sufficiency economy philosophy of people's way of life in Moei Wadi district, Roi Et province were channels to gather information (X_5), training / seminars (X_7), and income (X_4). These three independent variables could mutually predict the application of sufficiency economy philosophy on people's way of life in Moei Wadi district, Roi Et province at 7.4 percent. The best predicted variable was channels to gather information (X_5). The regression equation could be written as follows.

The regression equation of factors affecting the application of sufficiency economy philosophy on people's way of life in Moei Wadi district, RoiEt province showed as raw score.

$$Y' = 3.603 + .057 X_5 + .045 X_7 + .000009 X_4$$

The regression equation of factors affecting the application of sufficiency economy philosophy on people's way of life in Moei wadi district, RoiEt province showed as standard score.

$$Z'_y = .151 X_5 + .146 X_7 + .118 X_4$$

ภูมิหลัง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางแก่ปวงชนชาวไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 จนถึงปัจจุบัน ก่อนเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ และหลังวิกฤตเศรษฐกิจยังทรงเน้นย้ำถึงแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติในของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน จนถึงรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสากล โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยความพอเพียง หมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการระบบทดิๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน ขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้าง พื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ด้วยความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและก้าวข้างหน้าทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (มูลนิธิชัยพัฒนา. 2550 : 7)

ประเทศไทยได้ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 ถึงฉบับปัจจุบันเป็นต้นมา มีการปรับแผนแต่ละฉบับเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปประกอบกับเพื่อเป็นการเสริมสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ซึ่งภาพการพัฒนาด้านเศรษฐกิจในประเทศไทยมีทั้งด้านบวกและลบ ทั้งนี้ประเทศไทยจัดยิ่งต่างๆ ที่มีผลกระทบมากมายต่อระยะเวลาไม่รู้จะเป็นผลผลกระทบจากการมีเสถียรภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ หรือแม้แต่ในปัจจุบันเรื่องของความชัดແยังทางความคิดของกลุ่มต่างๆ ซึ่งล้วนแต่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยทั้งสิ้น ทั้งนี้ประเทศไทยโดยคดีที่มีองค์พระประมุขของประเทศไทยที่เปี่ยมล้นด้วยพระปริญาณ ด้วยพระบารมีแห่งองค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประเทศไทยฝ่าวิกฤตและอุปสรรคที่มีมาได้ตลอด และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 และ 10 ได้อันเชิญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศโดยยึดหลักทางสากล เพื่อให้ประเทศไทยด้วยความตั้งใจที่จะก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติความคุ้มครองกับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มีศูนย์กลางการพัฒนาอย่างจริงจังเพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยกิดความสมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน นุ่งสูงสังคมอยู่ยืนเป็นสุข

กระทรวงมหาดไทยได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการโดยได้มอบหมายให้กรมพัฒนาชุมชน ในฐานะเป็นหน่วยงานหลักในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ร่วมกับส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ได้กำหนดดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2550-2554 ในกรุงเทพมหานคร จังหวัดที่มีศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นฐานในการพัฒนาจังหวัดให้เข้มแข็ง มีเสถียรภาพ โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ ให้ชุมชนเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน เพื่อให้การดำเนินงานเห็นรูปร่าง จังหวัดร้อยเอ็ดจึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นฐานในการพัฒนาจังหวัดให้เข้มแข็ง มีเสถียรภาพ โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ ให้ชุมชนเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน เพื่อให้การดำเนินงานเห็นรูปร่าง จังหวัดร้อยเอ็ดจึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดพื้นที่ (หมู่บ้าน) เป็นตัวตั้งยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และใช้แผนชุมชนเป็นแกนนำ ขับเคลื่อนการปฏิบัติด้วยชุดปฏิบัติการแบบชุดปฏิบัติการหมู่บ้านและบูรณาการแผนงานโครงการและงบประมาณของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด. 2553 : 1)

อำเภอเมียวดีเป็นอีกอำเภอหนึ่งที่มีประชากรเป็นกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลและนโยบายของจังหวัด ได้น้อมนำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติที่เป็นจริงเพื่อแก้ปัญหาความยากจนและสิ่งแวดล้อมของประชาชน ในพื้นที่ระดับอำเภอว่างรกรอบการปฏิบัติ มอบหมายแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการในอำเภอโดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งในฐานะเจ้าของพื้นที่ เป็นเจ้าภาพ ส่วนระดับตำบล ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง เป็นศูนย์กลางการประสานงานขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีทีมปฏิบัติตามคำสั่งอำเภอ เป็นกลไกปฏิบัติงาน โดยบูรณาการแผนงาน โครงการของส่วนราชการให้เชื่อมโยงสอดคล้องกัน และมีสำนักงานพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนโครงการ (สำนักงานท้องถิ่นอำเภอ. 2554 : 9)

ในปัจจุบันทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน และประชาชนต่างก็ตระหนักและเห็นความสำคัญในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ แต่ปัญหาหนึ่งของการนำปรัชญาเศรษฐกิจไปประยุกต์ใช้ก็คือประชาชนยังไม่ได้ศึกษาอย่างถ่องถ้วนและไม่มีความรู้เพียงพอจนเกิดความคลาดเคลื่อน มีความเข้าใจไม่ถูกต้อง ประกอบกับการดำเนินตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงยังไม่เป็นผลเด่นชัดเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร และการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยังไม่เต็มศักยภาพ ก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจภายในประเทศหลายครั้งดังที่ผ่านมา (อภิชัย พันธุ์เสน. 2546 : 6-7 ; อังถิงใน สุวิจิ ศรีปัตตา. 2549 : 1) เช่นเดียวกับประชาชนอำเภอเมียวดี ข้อเท็จจริงคือ ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่เปลี่ยนแปลงไปนำมาซึ่งปัญหา ผลกระทบต่างๆ อาทิ เช่น ด้านสังคม ชุมชนประสบปัญหาฯ เสพติด อาชญากรรม ปัญหาวัยรุ่นทะเลวิวาท สภาพชุมชนและครอบครัวที่อยู่แบบตัวโครงตัวมัน ความแตกแยกทางความคิด ด้านเศรษฐกิจ เรื่องความยากจน ภาวะหนี้สินเพิ่มมากขึ้น ด้านวัฒนธรรมคือค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปสร้างค่านิยมแบบใหม่ที่แตกต่างจากวิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิม ค่านิยมด้านวัตถุที่เข้ามาพร้อมกับกระแสโลกาภิวัตน์ เช่น ความฟุ่มเฟือย ฟุ่มเฟือย จนก่อให้เกิดภาวะหนี้สิน และยังตอกย้ำในกระแสบริโภคนิยม สร้างค่านิยมด้านวัตถุให้เกิดขึ้นภายในครอบครัว จนส่งผลถึงปัญหาด้านอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย จากสภาพวิถีชีวิตชุมชนความเป็นอยู่ความเรียบง่ายอย่างพอเพียงกลับกลายมาเป็นวิถีชีวิตแบบสังคมสมัยใหม่ที่มีการสะสมทรัพย์สินมูลค่าส่วนเกิน ไม่ได้ทำให้คุณภาพชีวิตของตนเองดีขึ้นอย่างที่คิด (อภิชาติ ชูเกียรติคุล. 2551 : 4) ดังนั้นการที่ประชาชนอำเภอเมียวดีมีพฤติกรรมดังกล่าวซึ่งส่วนทางกับแนวโน้มนโยบายของรัฐที่มุ่งรณรงค์ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตลอดจนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง ซึ่งสภาพการตามที่ได้กล่าวมานี้ล้วนนั้น แสดงให้เห็นว่า ประชาชนไม่ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง หรือมีความรู้แต่ไม่ได้ปฏิบัติตาม หรือเหตุอันเกิดจากความล้มเหลวของภาครัฐเองในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้ส่งผลและเป็นปัญหาต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนอำเภอเมียวดี รวมถึงสภาพการบริหารและการพัฒนาเมืองในปัจจุบัน ซึ่งวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นในปัจจุบันน่าจะเหมาะสมอย่างยิ่งในการที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้องและน้อมนำแนวคิดดังกล่าวสู่การประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการแก้ปัญหา

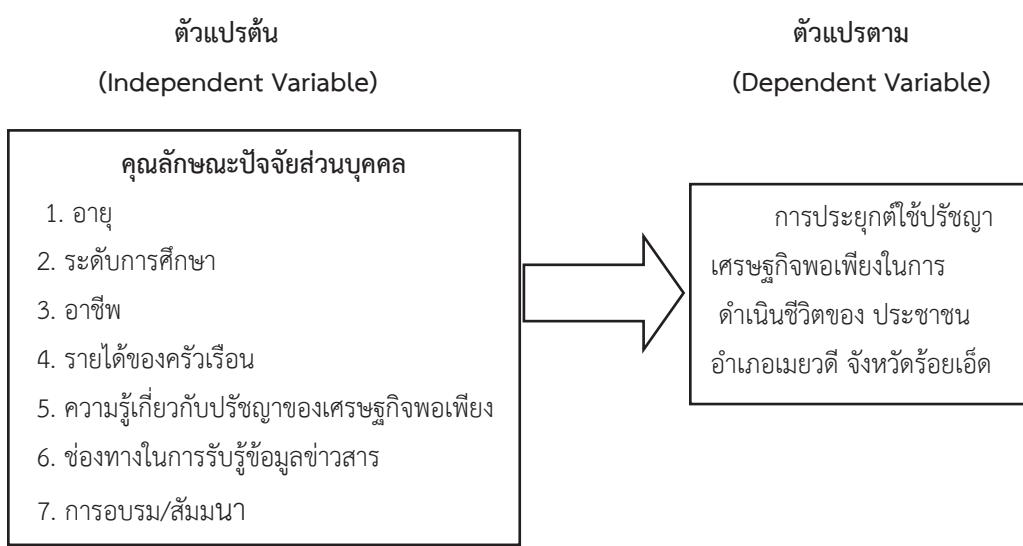
จากความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะนักศึกษาสาขาวิชาอุทศาสตร์การพัฒนามีความตระหนักและเห็นความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเลือกพื้นที่ที่มีความสนใจคืออำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผู้วิจัยเองมีความคุ้นเคยกับสภาพพื้นที่ รวมทั้งประชาชนส่วนใหญ่เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนอำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง อีกทั้งยังเป็นสารสนเทศในการเสริมสร้างพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นให้มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

- เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด
- เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด
- เพื่อคัดเลือกปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดไว้ว่าปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลด้าน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ช่องทางได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ การอบรม/สัมมนา อาจส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยแสดงไว้ในภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้น อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด สาระสำคัญของการดำเนินการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- วิธีสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล
- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือหัวหน้าครัวเรือนหรือเจ้าบ้านของครอบครัวที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 4 ตำบล 43 หมู่บ้าน รวม 5,632 ครัวเรือนจำแนกเป็นดังนี้ (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมียวดี. 2554 : ออนไลน์)

- 1.1.1 ตำบลชุมพร จำนวน 14 หมู่บ้าน 1,947 ครัวเรือน
- 1.1.2 ตำบลเมียวดี จำนวน 11 หมู่บ้าน 1,466 ครัวเรือน
- 1.1.3 ตำบลบึงเลิศ จำนวน 9 หมู่บ้าน 1,158 ครัวเรือน
- 1.1.4 ตำบลชุมสะอาด จำนวน 9 หมู่บ้าน 1,061 ครัวเรือน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีขั้นตอนในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากประชากรที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ดทั้ง 4 ตำบล จำนวน 5,632 ครัวเรือนมาเป็นฐานในการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane ที่ระบุความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 ครัวเรือนโดยมีวิธีการคำนวณหากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ (raninthr. ศิลป์เจริญ. 2551 : 45)

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดประชากรที่ใช้ในการวิจัย

e แทน ค่าเบอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง แทนค่าในสูตร

$$\text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{5,632}{1 + 5,632(0.05)^2}$$

$$= 400 \text{ ครัวเรือน}$$

เมื่อ N เท่ากับ 5,632

e เท่ากับ .05

ดังนั้นได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 ครัวเรือน

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ครัวเรือน แล้วทำการสุ่มครัวเรือนจากแต่ละตำบลแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ให้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	ประชากร (ครัวเรือน)	กลุ่มตัวอย่าง (ครัวเรือน)
1. ตำบลชุมพร	14	1,947	138
2. ตำบลเมยวดี	11	1,466	104
3. ตำบลบึงเลิศ	9	1,158	82
4. ตำบลชุมสะอาด	9	1,061	76
รวม	43	5,632	400

ขั้นตอนที่ 3 ทำการกระจายสัดส่วนครัวเรือนของแต่ละหมู่บ้านในแต่ละตำบล เพื่อให้ได้สัดส่วนและความเหมาะสมเพียงพอต่อการเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ดี ด้วยการนำจำนวนกลุ่มตัวอย่าง(ครัวเรือน) หารด้วยจำนวนหมู่บ้าน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่ ดังแสดงในตาราง

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ตำบลชุมพร		ตำบลเมยวดี		ตำบลบึงเลิศ		ตำบลชุมสะอาด	
หมู่ที่	ครัวเรือน	หมู่ที่	ครัวเรือน	หมู่ที่	ครัวเรือน	หมู่ที่	ครัวเรือน
1	10	1	10	1	10	1	9
2	10	2	10	2	9	2	9
3	10	3	10	3	9	3	9
4	10	4	10	4	9	4	9
5	10	5	10	5	9	5	8
6	10	6	9	6	9	6	8
7	10	7	9	7	9	7	8
8	10	8	9	8	9	8	8
9	10	9	9	9	9	9	8
10	10	10	9				
11	10	11	9				
12	10						
13	9						
14	9						
รวม	138		104		82		76

ขั้นตอนที่ 4 เมื่อได้สัดส่วนของครัวเรือนครบตามที่กำหนดแล้ว จึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่มและสุ่มตัวอย่างผู้ที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือเป็นเจ้าบ้านของครอบครัว จากบัญชีรายชื่อเจ้าบ้านในแต่ละหมู่บ้านจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ประกอบการวิจัย คือ

2.1 แบบสอบถาม เพื่อใช้ประกอบการสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ซ่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการอุปกรณ์/สัมภានา เป็นแบบเลือกรายการ (Check- List)

ตอนที่ 2 การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2.2 แบบทดสอบ เพื่อใช้ประกอบการทดสอบความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแบบทดสอบประเภทปรนัย (Objective Test) แบบถูก - ผิด (True-False) ประกอบด้วย 3 ด้านได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดี

3. วิธีสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน

3.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับวิธีการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย

3.3 สร้างเครื่องมือประกอบปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน สำหรับเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้

3.3.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน ผู้วิจัยได้จัดทำเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำถามจำนวน 15 ข้อ ซึ่งเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีการของ ลิเคิร์ท (Likert Method) ดังนี้ (นานิทรรศ ศิลป์จารุ. 2551 : 75)

ระดับการปฏิบัติ

น้อยที่สุด

น้อย

ปานกลาง

มาก

มากที่สุด

ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ

กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยค่าระดับการประยุกต์ใช้กำหนดเป็นช่วงคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	แปลความว่า	มีระดับการประยุกต์ใช้น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	แปลความว่า	มีระดับการประยุกต์ใช้น้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	แปลความว่า	มีระดับการประยุกต์ใช้ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	แปลความว่า	มีระดับการประยุกต์ใช้มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	แปลความว่า	มีระดับการประยุกต์ใช้มากที่สุด

3.3.2 แบบทดสอบ (Test) ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้จัดทำเป็น ประเภทปรนัย (Objective Test) แบบถูก – ผิด (True-False) ใช้เกณฑ์นิยมในการให้คะแนนจากคู่มือการประเมินผลการเรียน (อภิชาติ ชูเกียรติกุล. 2551: 3 ; อ้างจากกระทรวงศึกษาธิการ. 2535 : 24) คือคิดช่วงคะแนนร้อยละเทียบกับเกณฑ์ระดับความรู้ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ คิดช่วงคะแนนร้อยละ 80 – 100 หมายถึง ระดับความรู้ มากที่สุด

คิดช่วงคะแนนร้อยละ 70 – 79 หมายถึง ระดับความรู้ มาก

คิดช่วงคะแนนร้อยละ 60 – 69 หมายถึง ระดับความรู้ ปานกลาง

คิดช่วงคะแนนร้อยละ 50 – 59 หมายถึง ระดับความรู้ น้อย

คิดช่วงคะแนนร้อยละ 0 – 49 หมายถึง ระดับความรู้ น้อยที่สุด

3.3.2.1 การวัดความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ตอบแบบทดสอบ ในแต่ละด้าน ซึ่งได้แก่ ด้าน พอประมาน ด้านมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี จำนวนด้านละ 10 ข้อโดยการวัด ให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับคำ答ที่ผู้ตอบ ตอบได้ ถูก และให้ 0 คะแนนสำหรับคำ答ที่ผู้ตอบ ตอบผิด แล้วนำข้อที่ตอบถูกเทียบกับเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ใน การแปลความหมายการวัดแต่ละด้าน แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้ดังนี้

ตอบถูก 8-10 ข้อ ได้คะแนนร้อยละ 80-100 หมายถึง ระดับความรู้มากที่สุด

ตอบถูก 7 ข้อ ได้คะแนนร้อยละ 70-79 หมายถึง ระดับความรู้มาก

ตอบถูก 6 ข้อ ได้คะแนนร้อยละ 60-69 หมายถึง ระดับความรู้ปานกลาง

ตอบถูก 5 ข้อ ได้คะแนนร้อยละ 50-59 หมายถึง ระดับความรู้น้อย

ตอบถูก 0-4 ข้อ ได้คะแนนร้อยละ 0-49 หมายถึง ระดับความรู้น้อยที่สุด

3.3.2.2 การวัดความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้ตอบแบบทดสอบในภาพรวมทั้งหมด 3 ด้าน จำนวน 30 ข้อ โดยนำข้อมูลที่ตอบถูกมาคิดเทียบกับเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการแปลความหมายการวัดในภาพรวม ทั้งหมดได้ ดังนี้

ตอบถูก 24-30 ข้อ ได้คะแนนร้อยละ 80-100 หมายถึง ระดับความรู้มากที่สุด

ตอบถูก 21-23 ข้อ ได้คะแนนร้อยละ 70-79 หมายถึง ระดับความรู้มาก

ตอบถูก 18-20 ข้อ ได้คะแนนร้อยละ 60-69 หมายถึง ระดับความรู้ปานกลาง

ตอบถูก 15-17 ข้อ ได้คะแนนร้อยละ 50-59 หมายถึง ระดับความรู้น้อย

ตอบถูก 0-14 ข้อ ได้คะแนนร้อยละ 0-49 หมายถึง ระดับความรู้น้อยที่สุด

3.4 นำเครื่องมือเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบด้านเนื้อหาและภาษา

3.5 ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษาแล้วนำเสนองู่เขี่ยวชัญตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence, IOC) ได้ค่า IOC เท่ากับ 1 ซึ่งงู่เขี่ยวชัญในการตรวจสอบ ประกอบด้วย

3.5.1 ดร.ยุทธสิทธิ จันทร์คุณเมือง DBA. Somerset University, England ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเมียวดี พิทยาคม อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

3.5.2 ดร.ธงชัย ราฐุธ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่งครุวิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษาร้อยเอ็ด

3.5.3 นายชำนาญ สมบูรณ์ รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง พัฒนาการ อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

3.6 ปรับปรุงเครื่องมือตามที่งู่เขี่ยวชัญแนะนำแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือน จำนวน 30 คน ในเขตพื้นที่ อำเภอพอก จังหวัดร้อยเอ็ด

3.7 นำเครื่องมือที่ได้รับกลับคืนมาไปหาคุณภาพ เพื่อการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลfa (Cronbach's Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบัค (บุญชุม ศรีสะอด. 2553 : 117) ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

3.7.1 แบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .802

3.7.2 แบบทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .693 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์เป็นเพราะว่ามีค่าตาม บางข้อ ผู้ตอบแบบทดสอบตอบถูกทุกคน จึงไม่สามารถหาค่าอำนาจจำแนกได้ส่งผลให้ค่าความเที่ยงลดลง ทั้งนี้ในค่าตามของข้อดังกล่าวผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะทดสอบความรู้ของผู้ตอบแบบทดสอบ

3.8 นำเครื่องมือที่แก้ไขและปรับปรุงอย่างสมบูรณ์แล้วไปใช้ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดถึงนายอำเภอทุกคน ทั้ง 4 ตำบล ของอำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือในการวิจัย ครั้งนี้

4.2 ผู้วิจัยซึ่งทำการเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (แบบสอบถามและแบบทดสอบ) แก่ผู้ช่วยผู้วิจัย (นักศึกษา) ก่อน เพื่อนำไปใช้และแจกจ่ายให้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบทดสอบ เพื่อมาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนก่อนจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยพบว่า ได้แบบสอบถามและแบบทดสอบที่สมบูรณ์กลับคืนมาครบ จำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบทดสอบเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ โดยนำแบบสอบถามและแบบทดสอบ ที่ผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูลแล้ว นำมาลงรหัสและบันทึกข้อมูลจากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูป นำเสนอในรูปของตารางพร้อมกับอธิบาย ซึ่งมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยนำเสนอในรูปของตารางแจงความถี่ และร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด จากแบบสอบถามในตอนที่ 2 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย เพื่ออธิบายข้อมูลเชิงพรรณนาในภาพรวมทั้งหมด

5.3 วิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนอำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด จากแบบทดสอบ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยายเพื่ออธิบายข้อมูลเชิงพรรณนาในแต่ละด้านและในภาพรวมทั้งหมด

5.4 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคุณ (Multiple regression analysis) (สมประสงค์ เสนารัตน์. 2553 : 2-6)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคุณ (Multiple regression analysis) โดยการคัดเลือกตัวแปรเพื่อพยากรณ์วิธีแบบขั้นบันได (Stepwise Regression)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบจากผู้ที่เป็นหัวหน้าในเขตพื้นที่อำเภอเมียวดี จำนวน 4 ตำบล 43 หมู่บ้าน 5,632 ครัวเรือน โดยเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ครัวเรือน จำแนกออกเป็น ดังนี้

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบทดสอบ

ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามและแบบทดสอบส่วนมาก เป็นเพศชาย ร้อยละ 56.2 มีอายุ เฉลี่ย 47 ปี มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 81.8 ระดับการศึกษาส่วนมาก มีระดับการศึกษาชั้นประถมปีที่ 4 ร้อยละ 30.3 ส่วนมากมีอาชีพเป็นเกษตรกรรม ร้อยละ 71.5 รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน 6,978.25 บาท ซึ่งทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบร้า ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 26.8 ได้รับข้อมูลข่าวสาร จำนวน 2 ช่องทาง การได้รับการอบรม/สัมมนาจากหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน เกี่ยวกับการดำเนินตามนโยบายแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง พบร้า ประชาชนส่วนมากร้อยละ 56.2 เคยได้รับการอบรม

ตอนที่ 2 การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 4 ตำบล 43 หมู่บ้าน รวม 5,632 ครัวเรือน จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 400 ครัวเรือนโดยมี จำนวน 15 ข้อ ผลจากการวิจัยในครั้นนี้พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตอยู่ใน ระดับมาก โดยภาพรวม ซึ่งการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตมากที่สุดคือ ติดตามข่าวสารเพื่อรอบรู้ทันเหตุการณ์ เช่น ดูโทรทัศน์ พังวิทยุ อ่านหนังสือพิมพ์ เป็นต้น รองลงมาได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีสำคัญของชุมชน และ การวางแผนใช้จ่ายเพื่อให้มีเงินเก็บออม ตามลำดับ ส่วนการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตน้อยสุดคือ มีการจดบันทึกรายรับรายจ่ายของครอบครัว

2. แบบทดสอบ ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1. ด้านพอประมาณ 2. ด้านมีเหตุผล 3. ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

2.1 ด้านพอประมาณ พบร้า ประชาชนมีระดับความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด โดยมีระดับความรู้มากที่สุด คือเรื่องการปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานเองภายในครัวเรือนช่วยลดค่าใช้จ่ายได้ รองลงมาได้แก่ เรื่องความพอประมาณคือ ความพอดีที่ไม่มากและไม่น้อยเกินไปโดยไม่เบียดเบี้ยนตนเองและผู้อื่นเข่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2.2 ด้านมีเหตุผล พบว่า ประชาชนมีระดับความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด โดยมีระดับความรู้มากที่สุดคือเรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถทำให้เกิดจิตสำนึกในการใช้จ่ายแบบพอดี ไม่ฟุ่มเฟือ รองลงมาได้แก่ เรื่องมีความมีเหตุผลด้านเศรษฐกิจพอเพียงได้ด้วยการลดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือยลง

2.3 ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี พบว่า ประชาชนมีระดับความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด โดยมีระดับความรู้มากที่สุดคือ เรื่องการรณรงค์ส่งเสริมการปลูกต้นไม้ และไม่ทำลายป่าเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและ เรื่องการเข้าร่วมกลุ่มในชุมชนช่วยให้ท่านมีความพร้อมในการรับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ รองลงมาได้แก่ เรื่องการออมทรัพย์เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันด้านเศรษฐกิจพอเพียง

3. เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ประชาชนส่วนมากมีระดับความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมีความรู้มากที่สุด

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคุณ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อใช้ตัวแปร 4 ตัว คือ รายได้ ช่องทางได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการอบรม/สัมมนา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคุณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ตัวแปร ช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (X_5) การอบรม/สัมมนา (X_7) เป็นตัวแปรที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ รายได้ (X_4) เป็นตัวแปรที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (X_6) ไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ต่อปัจจัยส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวนี้สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ร้อยละ 7.4

ดังนั้น ตัวแปรที่ถูกนับเข้าสมการปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ดคือ ช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (X_5) การอบรม/สัมมนา (X_7) และรายได้ (X_4) มีค่าคงที่ 3.603 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปค่าคงที่ $.057, .045, .000009$ ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปค่าคงที่ $.151, .146, .118$ ตามลำดับ มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ $.271$ โดยตัวแปรทั้งสามดังกล่าวสามารถพยากรณ์ความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนอำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ร้อยละ 7.4 โดยตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ได้มากที่สุดคือ ช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ $.151$ และเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้ค่าคงที่ $.057, .045, .000009$

$$Y' = 3.603 + .057X_5 + .045X_7 + .000009X_4$$

สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน อำเภอเมียวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้ค่าคงที่ $.151, .146, .118$

$$Z'_y = .151X_5 + .146X_7 + .118X_4$$

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อค้นพบจากการวิจัยพบว่า ในเรื่องของความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชน ยังมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเข่น การมีชีวิตที่พอเพียงต้องพึงต้องเป็นหลัก เศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผลิตเพื่อบริโภคเท่านั้นไม่ส่งเสริมการผลิตเพื่อการค้า การซื้อขายได้ดินไม่ขัดต่อลักษณะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ต้องไม่นำเทคโนโลยี/นวัตกรรม สมัยใหม่มาใช้ ซึ่งเป็นประเด็นที่กลุ่มตัวอย่าง ตอบผิด เป็นจำนวนมากมาก ดังนั้นหน่วยงานหรือผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องหรือมีบทบาทในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงควรให้ความรู้ ความตระหนักแก่ประชาชนทุกคนในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 หลักการคือ การรู้จักความพอประมาณ การมีเหตุผล และการมีภูมิปัญญาที่ดี ทั้งนี้สามารถทำได้โดยให้ความรู้ในเรื่องการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตซึ่งเป็นการนำมาสู่การปฏิบัติที่เป็นจริงจนเกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องอย่างแท้จริง

1.2 ข้อค้นพบจากการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีระดับการประยุกต์ใช้ส่วนใหญ่ในระดับมากแต่เมื่อประเด็นในเรื่องของการจดบันทึกรายจ่ายของครอบครัว อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรจัดเจ้าหน้าที่เข้าไปอธิบายถึงประโยชน์และความสำคัญของการจดทำบัญชีครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนควรสนับสนุนและส่งเสริมการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ประจำวันโดยเน้นให้เห็นตัวอย่างที่ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

1.3 ผลจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน คือ ช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การอบรม/สัมมนา และรายได้ตามลำดับ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรที่จะรณรงค์ส่งเสริมช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้มีความหลากหลายด้วยวิธีการการนำเสนอในรูปแบบต่างๆตลอดจนวิธีการที่จะเพิ่มช่องทางในการรับรู้ ประกอบกับควรจัดให้มีการอบรม/สัมมนาควบคู่กันด้วยไม่ว่าจะเป็นการอบรม/สัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการที่จะสร้างองค์ความรู้ให้กับประชาชน และนอกจากนี้ควรหาวิธีการที่จะทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น เพราะรายได้เป็นแรงจูงใจที่จะก่อให้เกิดความศรัทธาในการนำมาซึ่งการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 ตำบล คือ ตำบลชุมพร ตำบลเมียวดี ตำบลบุ่งเลิศ และตำบลชุมสะอาด จำนวน 5,632 ครัวเรือน เป็นการศึกษาเฉพาะเขตอำเภอเมียวดี อำเภอเดียวของจังหวัดร้อยเอ็ด จึงทำให้ผลการวิจัยสะท้อนภัยในอำเภอเดียว ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาทั้ง 20 อำเภอของจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สะท้อนถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนทั้งจังหวัด

2.2 การวิจัยในครั้งนี้ ได้นำตัวแปรที่คาดว่าจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนมากที่สุดทั้ง 3 ตัวแปรที่เข้าสมการเพียง 3 ตัวและค่าพยากรณ์ที่ได้ไม่สูง ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกลุ่มตัวอย่างมากขึ้น

2.3 ควรมีการวิจัยแบบสมหันต์ในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนเพื่อที่ให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- รานินทร์ ศิลป์เจริญ. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ : ชีเอ็ดьюเคชั่น, 2551.
- บุณยุ่น ศรีสะอด. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวิรยาสารสนน จำกัด, 2553.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. มาตรฐานชุดประชุมปฏิบัติการเศรษฐกิจระดับอำเภอ/ตำบล. (เอกสารประกอบการประชุม). ร้อยเอ็ด : กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชนสำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดร้อยเอ็ด, 2553.
- สำนักงานท้องถิ่นอำเภอ. ประวัติอำเภอเมียวดี. (เอกสารประกอบการบรรยายสรุป อำเภอเมียวดี จังหวัด ร้อยเอ็ด). ร้อยเอ็ด : สำนักงานท้องถิ่นอำเภอ, 2554.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมียวดี. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www3.cdd.go.th/moeiwadi> (13 พฤษภาคม 2554).
- สมประสงค์ เสนารัตน์. การวิเคราะห์การณ์โดยพหุคุณ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://cdn.learners>.
- InTh./asset/media/files/000/231/963/orginal_MRA_by_ (18 มกราคม 2555).
- สุกิจ ศรีปัตตา. การประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชน. งานวิจัย. มหาสารคาม : สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2549.
- อภิชัย พันธุเสน. การประยุกต์พระราชดำริสเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2548.
- อภิชาติ ชูเกียรติคุล. ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการท่ามกลางสังกัดกองพันพัฒนาที่ 3 วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืน). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2551.